Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu

PROGRAM NAUCZANIA

dla

SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

SZEŚCIOLETNI CYKL NAUCZANIA

PRZEDMIOT GŁÓWNY - EUFONIUM/SAKSHORN

autor:
mgr Dariusz Krzysztof Krajewski

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 roku (Dz. U. 2023 r. poz. 1754) w sprawie podstaw programowych kształcenia zawodach szkolnictwa artystycznego.

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 maja 2023 roku (Dz. U. 2023 r. poz. 1012) w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA PO ZAKOŃCZENIU NAUKI W SZKOLE MUZYCZNEJ I STOPNIA

Uczeń:

1) szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;

2) przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;

3) posiada wiedzę niezbędną do rozw ania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;

4) zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;

5) wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań;

6) rozwija pasję muzyczną poprzez podejmowanie inicjatyw artystycznych;

7) publicznie prezentuje swoje dokonania;

8) podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry;

9) czyta nuty ze zrozumieniem, potra wykonać a vista proste utwory muzyczne;

10) wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;

11) świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;

12) realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem

13) ocenia jakość wykonywanych zadań;

14) pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy;

15) integruje się i współpracuje z członkami zespołu;

16) buduje relacje oparte na zaufaniu;

17) wykazuje się w działaniu aktywną postawą;

18) organizuje swoją indywidualną pracę;

19) systematycznie rozw a swoje umiejętności;

20) wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;

21) przewiduje skutki podejmowanych działań;

22) jest przygotowany do kontynuowania nauki;

23) potra skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z tremą.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką
Uczeń rozw a zainteresowania muzyczne, uczęszczając na koncerty i słuchając nagrań. Uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska.

2. Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie
Uczeń:
1) poznaje zasady notacji muzycznej oraz podstawowe terminy i pojęcia niezbędne w odczytaniu i realizacji tekstu muzycznego;
2) zdobywa wiedzę dotyczącą budowy i funkcjonowania instrumentu;

3) poznaje podstawy technicznego warsztatu instrumentalisty.

3. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad repertuarem
Uczeń nabywa zdolności do samodzielnej pracy z instrumentem oraz realizacji bieżących zadań otrzymywanych od pedagoga.

4. Przygotowanie do udziału w życiu muzycznym oraz występów publicznych
Uczeń reprezentuje szkołę w projektach szkolnych oraz poza placówką. Zdobywa doświadczenia estradowe oraz rozw a swoje kompetencje.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE
1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką
Uczeń:
1) uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym
2) rozw a uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji;
3) zdobywa podstawową wiedzę o muzyce;
4) wypowiada się w sposób prosty i zrozumiały na temat doznań artystycznych.

2. Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie
Uczeń:
1) rozw a umiejętności techniczne i interpretacyjne;
2) rozw a wrażliwość na jakość dźwięku;
3) rozw a umiejętność samodzielnego odczytania zapisu nutowego;
4) potra samodzielnie opracować krótkie, łatwe utwory;
5) zna i wykorzystuje w grze możliwości techniczne instrumentu.

3. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad repertuarem
Uczeń:
1) realizuje indywidualnie i w zespole projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności;
2) prezentuje swoje umiejętności i postępy w grze na instrumencie;
3) poznaje sposoby samodzielnej pracy w zakresie jej organizacji, kontroli i samooceny.

4. Przygotowanie do udziału w życiu muzycznym oraz występów publicznych
Uczeń:
1) uczestniczy jako solista i kameralista w audycjach, koncertach, konkursach i przesłuchaniach;
2) posiada umiejętność koncentracji przed występem i w trakcie koncertu;
3) krytycznie ocenia swoje prezentacje
4) prezentuje utwory muzyczne z pamięci;
5) jest przygotowany do świadomego odbioru muzyki.

IV. Materiał nauczania

Klasa pierwsza cyklu sześcioletniego

1. Gamy i pasaże

Gamy, pasaże majorowe do trzech znaków przykluczowych, w obrębie jednej oktawy, całymi nutami, półnutami i ćwierćnutami, *legato, non legato, mezzoforte*, w tempie umiarkowanym; gamy majorowe w pochodach tercjowych – z pamięci,

2. Szkoły i etiudy

Kwiatkowski F.: Szkoła na puzon PWM
Gornston D.: The Very First Trombone Method, E.Schuberth.
Clarke E.: Szkoła na Puzon, E.Clarke NY.
B.Slokar – Szkoła na puzon tenorowy, EMR;
G.Strautman – 100 etiud na puzon, CPH St.Petersburg;
R.M.Endresen – Supplementary Studies for Trombone, Rubank;
J.B.Arban – Szkoła na puzon, Carl Fischer;
V.Cornette – Elementarne Etiudy napuzon,Supraphon;
S.M.Mazurik – Trombon 1-2 klasa, Muzyczna Ukraina;
P.Malton – Trombonbok,
F.Steiner – Trombone ABC. EMB
J.Usak – Szkoła na puzon, Supraphon;

3. Utwory solowe

D.J.Royal – World's Favorite Easy to play Pieces for Trombone, Ashley Publications;
J.Arnold – Easy Trombone Solos, Amsco;
9 Program Solos for Trombone – zbiór, T.Presser;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;

4. Utwory kameralne

Duety ze szkół na puzon
Easy Trombone Solos – zbiór , Amsco;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;

Minimum wymagań programowych

- gamy i pasaże majorowe i minorowe do 3 znaków przykluczowych w kluczu basowym, w obrębie jednej oktawy, w tempie umiarkowanie wolnym, w prostych rodzajach metrum i układach rytmicznych;
- 15 etiud- ćwiczeń o różnych problemach technicznych;
- 4 drobne utwory /w tym 2 z fortepianem/;
- 2 duety;
- artykulacja non legato, legato;
- dynamika mezzo forte, piano;

Program egzaminu

Na przesłuchaniu semestralnym uczeń zobowiązany jest wykonać:

- -gamę durową i mollową –tak jak w materiale nauczania;
- -dwa ćwiczenia /etiudy/ o zróżnicowanej problematyce technicznej;
- utwór solowy;

Zarówno gamy jak i utwór wykonywane są z pamięci.

Na egzaminie promocyjnym :

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/.

Uwaga: Egzamin w klasie pierwszej nie jest obowiązkowy. Uczestnictwo w przesłuchaniach jest zalecane w celu zapoznania. Oceny w pierwszej klasie wystawia nauczyciel przedmiotu głównego.

ocena celująca
1. Uczeń spełnia wszystkie warunki oceny bardzo dobrej.
2. Wyróżnia się artystycznie. Bierze udział w konkursach i przesłuchaniach.
3. Realizuje program wyższych klas i to w krótkim okresie.
4. Udział w koncertach, przesłuchaniach i popisach.

ocenę bardzo dobrą może otrzymać uczeń za:
1. Przestrzeganie prawidłowej postawy gry.
2. Dbałość o prawidłowy aparat gry (oddech, usta), co jest gwarancją dalszego rozwoju.
3. Zagrany tekst bezbłędnie: melodycznie i rytmicznie.
4. Zrealizowany program całoroczny.
5. Systematyczna praca w domu i systematyczne uczęszczanie na zajęcia.

ocena dobra
1. Drobne błędy w tekście.
2. Brak precyzji rytmicznej (wahanie tempa).
3. Niesystematyczna praca domowa.

ocena dostateczna
1. Błędy w tekście
2. Problemy z utrzymaniem tempa, błędy rytmiczne.
3. Słabe opanowanie materiału z całego roku nauki.
4. Drobne błędy w aparacie gry.
5. Długi czas realizacji programu.
6. Praca nie zawsze systematyczna.

ocena dopuszczająca
1. Liczne błędy w tekście, gra nierytmiczna.
2. Brak kondycji, kiksy, słaba intonacja.
3. Błędy w aparacie gry, brak skali.

ocena niedostateczna
1. Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
2. Brak pracy domowej, program niezrealizowany.
3. Nie rokuje nadziei na dalszą naukę.

Klasa druga cyklu sześcioletniego

1. Gamy i pasaże

Gamy, pasaże majorowe do trzech znaków przykluczowych, w obrębie jednej oktawy, całymi nutami, półnutami i ćwierćnutami, *legato, staccato (tenuto), mezzoforte*, w tempie umiarkowanym; gamy majorowe w pochodach tercjowych – z pamięci,

2. Szkoły i etiudy

Kwiatkowski F.: Szkoła na puzon PWM
Gornston D.: The Very First Trombone Method, E.Schuberth.
Clarke E.: Szkoła na Puzon, E.Clarke NY.
B.Slokar – Szkoła na puzon tenorowy, EMR;
G.Strautman – 100 etiud na puzon, CPH St.Petersburg;
R.M.Endresen – Supplementary Studies for Trombone, Rubank;
J.B.Arban – Szkoła na puzon, Carl Fischer;
V.Cornette – Elementarne Etiudy napuzon,Supraphon;
S.M.Mazurik – Trombon 1-2 klasa, Muzyczna Ukraina;
P.Malton – Trombonbok,
F.Steiner – Trombone ABC. EMB
J.Usak – Szkoła na puzon, Supraphon;

3. Utwory solowe

D.J.Royal – World's Favorite Easy to play Pieces for Trombone, Ashley Publications;
J.Arnold – Easy Trombone Solos, Amsco;
9 Program Solos for Trombone – zbiór, T.Presser;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;
G. Fuhlich – Bauern Walzer, Sikorski;
J.Naulais – Fleur de Coulisse
inne o podobnym stopniu trudności

4. Utwory kameralne

Duety ze szkół na puzon
Easy Trombone Solos – zbiór , Amsco;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;

Minimum wymagań programowych

- gamy i pasaże majorowe i minorowe do 3 znaków przykluczowych w kluczu basowym, w obrębie jednej oktawy, w tempie umiarkowanie wolnym, w prostych rodzajach metrum i układach rytmicznych;
- 15 etiud- ćwiczeń o różnych problemach technicznych;
- 4 drobne utwory /w tym 2 z fortepianem/;
- 2 duety;
- artykulacja non legato, legato, staccato;
- dynamika mezzo forte, piano;

Program egzaminu

Na przesłuchaniu semestralnym uczeń zobowiązany jest wykonać:

- -gamę durową i mollową –tak jak w materiale nauczania;
- -dwa ćwiczenia /etiudy/ o zróżnicowanej problematyce technicznej;
- utwór solowy;

Zarówno gamy jak i utwór wykonywane są z pamięci.

Przesłuchanie techniczne (II semestr):
etiuda i gama tak jak w materiale nauczania;

Na egzaminie promocyjnym :

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/.

ocena celująca
1. Uczeń spełnia wszystkie warunki oceny bardzo dobrej.
2. Wyróżnia się artystycznie. Bierze udział w konkursach i przesłuchaniach.
3. Realizuje program wyższych klas i to w krótkim okresie.
4. Udział w koncertach, przesłuchaniach i popisach.

ocena bardzo dobra
1. Bezbłędne odczytanie tekstu.
2. Precyzja rytmiczna, utrzymanie tempa właściwego.
3. Bezbłędne opanowanie pamięciowe.
4. Przestrzeganie zróżnicowań dynamicznych.
5. Krótki czas realizacji programu.
6. Opanowanie skali instrumentu uzależnionej od możliwości technicznych ucznia.

ocena dobra
1. Drobne błędy w tekście, potknięcia pamięciowe.
2. Lekkie błędy w aparacie gry.
3. Nie zawsze systematyczna praca.

ocena dostateczna
1. Intonacje niedokładne, kiksy.
2. Granie siłowe, dźwięk niełady, powierzchowny.
3. Słabe opanowanie pamięciowe.
4. Tekst z błędami.
5. Długi czas realizacji programu.
6. Kłopoty ze skalą.

ocena dopuszczająca
1. Aparat gry nieprawidłowy.
2. Brak właściwego tempa, gra nierytmiczna.
3. Odczytanie tekstu z błędami.
4. Brak zróżnicowania dynamicznego.
5. Gra chaotyczna, kiksy, brak wrażliwości na dźwięk.
6. Mały stopień trudności utworu.

ocena niedostateczna
Wszystkie uwagi jak przy ocenie dopuszczającej; ponadto:
- praca niesystematyczna, brak zainteresowania instrumentem
- brak postępów w nauce
- nie rokuje nadziei na dalszą naukę.

Klasa trzecia cyklu sześcioletniego

1. Gamy i pasaże

Gamy, pasaże majorowe do czterech znaków przykluczowych, ósemkami i szesnastkami, *legato, staccato (tenuto), mezzoforte, forte*, w tempie umiarkowanym i szybkim; gamy majorowe i minorowe w pochodach tercjowych, progresje – z pamięci,

2. Szkoły i etiudy

Kwiatkowski F.: Szkoła na puzon PWM
Clarke E.: Szkoła na Puzon, E.Clarke NY.
B.Slokar – Szkoła na puzon tenorowy, EMR;
G.Strautman – 100 etiud na puzon, CPH St.Petersburg;
R.M.Endresen – Supplementary Studies for Trombone, Rubank;
J.B.Arban – Szkoła na puzon, Carl Fischer;
V.Cornette – Elementarne Etiudy napuzon,Supraphon;
J.Usak – Szkoła na puzon, Supraphon;
Kwiatkowski F. - Wybór Etiud Na puzon, PWM;
W.Krzystek – 31 małych etiud na puzon, PWM;

3. Utwory solowe

D.J.Royal – World's Favorite Easy to play Pieces for Trombone, Ashley Publications;
J.Arnold – Easy Trombone Solos, Amsco;
9 Program Solos for Trombone – zbiór, T.Presser;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;
H.Moss – The Firefly,
inne o podobnym stopniu trudności

4. Utwory kameralne

Duety
Easy Trombone Solos – zbiór , Amsco;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;

Minimum wymagań programowych

- gamy i pasaże majorowe i minorowe do 4 znaków przykluczowych w kluczu basowym, w obrębie dwóch oktaw, w tempie umiarkowanie żywym, w różnych rodzajach metrum i układach rytmicznych;
- 15 etiud- ćwiczeń o różnych problemach technicznych;
- 4 utwory z tow. fortepianu;
- 3 duety;
- artykulacja non legato, legato, staccato;
- dynamika piano, mezzo forte, forte;

Program egzaminu

Na przesłuchaniu semestralnym uczeń zobowiązany jest wykonać:

- -gamę durową i mollową –tak jak w materiale nauczania;
- -dwa ćwiczenia /etiudy/ o zróżnicowanej problematyce technicznej;
- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu;

Zarówno gamy jak i utwór wykonywane są z pamięci.

Na egzaminie promocyjnym :

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/.

ocena celująca

1. Uczeń spełnia wszystkie warunki oceny bardzo dobrej.

2. Wyróżnia się artystycznie. Bierze udział w konkursach i przesłuchaniach.
3. Realizuje program wyższych klas i to w krótkim okresie.
4. Udział w koncertach, przesłuchaniach i popisach.

ocena bardzo dobra

1. Opanowanie skali instrumentu – poszerzenie jej w stosunku do lat poprzednich.
2. Bezbłędne odczytanie tekstu. Opanowanie pamięciowe utworu.
3. Precyzja rytmiczna, równe metrum.
4. Wrażliwość na jakość dźwięku.
5. Prawidłowy aparat gry.
6. Pewne i czyste wydobycie dźwięku.
7. Zróżnicowanie dynamiczne.
8. Czysta intonacja.
9. Systematyczna praca poza szkołą.
10. Opanowanie estradowe.
11. Oceny cząstkowe.

ocena dobra

1. Drobne potknięcia pamięciowe.
2. Nerwowość gry, niezdecydowane rozpoczęcie dźwieku.
3. Jednolita płaszczyzna dynamiczna.

ocena dostateczna

1. Błędy rytmiczne, tekst z błędami
2. Braki techniczne, dźwięk niełady.
3. Początek dźwięku.
4. Utwór o zaniżonym stopniu trudności.
5. Brak systematycznej pracy.
6. Długi czas realizacji utworu.
7. Oceny cząstkowe.

ocena dopuszczająca

1. Aparat nieprawidłowy, gra siłowa, kiksy.
2. Gra chaotyczna, nerwowa, mała wrażliwość na dźwięk.
3. Dłuższy czas realizacji utworu, braki techniczne. Oprócz tego wszystkie uwagi jak przy ocenie dostatecznej.

o cena niedostateczna

Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Nie rokuje nadziei na dalszą naukę.

Klasa czwarta cyklu sześcioletniego

1. Gamy i pasaże

Gamy, pasaże majorowe do czterech znaków przykluczowych, ósemkami i szesnastkami, *legato, staccato (tenuto), mezzoforte, forte*, w tempie umiarkowanym i szybkim; gamy majorowe i minorowe w pochodach tercjowych, progresje – z pamięci,

2. Szkoły i etiudy

B.Grigoriew – Chrestomatia dla trombona, Muzyka Moskwa;
J.B.Arban – Szkoła na puzon, Carl Fisher;
R.Muller – Szkoła na puzon,W.Zimmermann;
Kwiatkowski F. - Wybór Etiud Na puzon, PWM;
W.Krzystek – 31 małych etiud na puzon, PWM;

3. Utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu

W. Błażewicz – Etiudy zeszyt 1;
J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-20;
F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;
B. Marcello – VI sonat wiolonczelowych (wybrane części);
K. Kurpiński – „Cavatina"; PWM;
H.C Smith – Solos for Trombone Player, G Schirmer;
B.Grigoriew – Chrestomatia dla trombona, Muzyka Moskwa;
J.Francl – Mała Suita, Supraphon;
M.Hejda - Album of Recital Compositions for Trombone and Piano II, Supraphon;
J.Demersseman – Cavatine,Costallat;

inne o podobnym stopniu trudności

4. Utwory kameralne

Duety
Easy Trombone Solos – zbiór , Amsco;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;

Minimum wymagań programowych

- gamy i pasaże majorowe i minorowe do 4 znaków przykluczowych w kluczu basowym, w obrębie dwóch oktaw, w tempie umiarkowanie żywym, w różnych rodzajach metrum i układach rytmicznych;
- 15 etiud- ćwiczeń o różnych problemach technicznych;
- 4 utwory z tow. fortepianu;
- 3 duety;
- artykulacja non legato, legato, marcato, staccato;
- dynamika piano, mezzo forte, forte;

Program egzaminu

Na przesłuchaniu semestralnym uczeń zobowiązany jest wykonać:

- -gamę durową i mollową –tak jak w materiale nauczania;
- -dwa ćwiczenia /etiudy/ o zróżnicowanej problematyce technicznej;
- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu;

Zarówno gamy jak i utwór wykonywane są z pamięci.

Na egzaminie promocyjnym :

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/.

Przesłuchanie techniczne (II semestr):
etiuda i gama tak jak w materiale nauczania;

Na egzaminie końcowym w klasie IV działu młodzieżowego:

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/;
- jeden duet.

ocena celująca
1. Uczeń spełnia wszystkie warunki oceny bardzo dobrej.
2. Wyróżnia się artystycznie. Bierze udział w konkursach i przesłuchaniach.
3. Realizuje program wyższych klas i to w krótkim okresie.
4. Udział w koncertach, przesłuchaniach i popisach.

ocena bardzo dobra
1. Dobry aparat gry
2. Opanowanie skali do g2, poszerzenie w górę i w dół.
3. Wrażliwość na dźwięk i jago jakość.
4. Precyzja melodyczna i rytmiczne właściwe tempa.
5. Odczytanie bezbłędnie tekstu.
6. Bezbłędne opanowanie pamięciowe utworu.
7. Różnorodność artykulacji.
8. Duży wkład osobisty ucznia w przygotowanie.
9. Opanowanie estradowe.
10. Prawidłowa interpunkcja.

ocena dobra
1. Drobne błędy w tekście, luki pamięciowe.
2. Prawidłowy, lecz nie zawsze swobodny aparat gry.
3. Potknięcia pamięciowe
4. Praca nie zawsze systematyczna.

ocena dostateczna
1. Pomyłki w tekście, potknięcia rytmiczne, luki pamięciowe.
2. Niepewne wydobycie dźwięku.
3. Brak systematycznej pracy.
4. Długi czas realizacji programu..

ocena dopuszczająca
1. Aparat gry wadliwy, rozpoczęcie dźwięku niezdecydowane, kiksy.
2. Niedokładna intonacja.
3. Niezgodność tekstu.
4. Gra chaotyczna.
5. Luki pamięciowe.
6. Niesystematyczna praca domowa.
7. Brak kondycji.
8. Gra nierytmiczna.

ocena niedostateczna
1. Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
2. Niesystematyczna praca.
3. Brak zainteresowania instrumentem.
4. Nie rokuje nadziei na dalszy rozwój.

Klasa piąta cyklu sześcioletniego

1. Gamy i pasaże

Gamy, pasaże majorowe do czterech znaków przykluczowych, ósemkami i szesnastkami, *legato, staccato (tenuto), mezzoforte, forte*, w tempie umiarkowanym i szybkim; gamy majorowe i minorowe w pochodach tercjowych, progresje – z pamięci,

2. Szkoły i etiudy

Kwiatkowski F.: Szkoła na puzon PWM
Clarke E.: Szkoła na Puzon, E.Clarke NY.
B.Slokar – Szkoła na puzon tenorowy, EMR;
G.Strautman – 100 etiud na puzon, CPH St.Petersburg;
R.M.Endresen – Supplementary Studies for Trombone, Rubank;
J.B.Arban – Szkoła na puzon, Carl Fischer;
V.Cornette – Elementarne Etiudy napuzon,Supraphon;
J.Usak – Szkoła na puzon, Supraphon;
Kwiatkowski F. - Wybór Etiud Na puzon, PWM;
W.Krzystek – 31 małych etiud na puzon, PWM;

3. Utwory solowe

D.J.Royal – World's Favorite Easy to play Pieces for Trombone, Ashley Publications;
J.Arnold – Easy Trombone Solos, Amsco;
9 Program Solos for Trombone – zbiór, T.Presser;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;
H.Moss – The Firefly,
inne o podobnym stopniu trudności

4. Utwory kameralne

Duety ze szkół na puzon
Easy Trombone Solos – zbiór , Amsco;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;

Minimum wymagań programowych

- gamy i pasaże majorowe i minorowe do 4 znaków przykluczowych w kluczu basowym, w obrębie dwóch oktaw, w tempie umiarkowanie żywym, w różnych rodzajach metrum i układach rytmicznych;
- 15 etiud- ćwiczeń o różnych problemach technicznych;
- 4 utwory z tow. fortepianu;
- 3 duety;
- artykulacja non legato, legato, staccato;
- dynamika piano, mezzo forte, forte;

Program egzaminu

Na przesłuchaniu semestralnym uczeń zobowiązany jest wykonać:

- -gamę durową i mollową –tak jak w materiale nauczania;
- -dwa ćwiczenia /etiudy/ o zróżnicowanej problematyce technicznej;
- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu;

Zarówno gamy jak i utwór wykonywane są z pamięci.

Przesłuchanie techniczne (II semestr):
etiuda i gama tak jak w materiale nauczania;

Na egzaminie przejściowym :

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/.

ocena celująca
1. Uczeń spełnia wszystkie warunki oceny bardzo dobrej.
2. Wyróżnia się artystycznie. Bierze udział w konkursach i przesłuchaniach.
3. Realizuje program wyższych klas i to w krótkim okresie.
4. Udział w koncertach, przesłuchaniach i popisach.

ocena bardzo dobra
1. Dobry aparat gry
2. Opanowanie skali do g2, poszerzenie w górę i w dół.
3. Wrażliwość na dźwięk i jago jakość.
4. Precyzja melodyczna i rytmiczne właściwe tempa.
5. Odczytanie bezbłędnie tekstu.
6. Bezbłędne opanowanie pamięciowe utworu.
7. Różnorodność artykulacji.
8. Duży wkład osobisty ucznia w przygotowanie.
9. Opanowanie estradowe.
10. Prawidłowa interpunkcja.

ocena dobra
1. Drobne błędy w tekście, luki pamięciowe.
2. Prawidłowy, lecz nie zawsze swobodny aparat gry.
3. Potknięcia pamięciowe
4. Praca nie zawsze systematyczna.

ocena dostateczna
1. Pomyłki w tekście, potknięcia rytmiczne, luki pamięciowe.
2. Niepewne wydobycie dźwięku.
3. Brak systematycznej pracy.
4. Długi czas realizacji programu..

ocena dopuszczająca
1. Aparat gry wadliwy, rozpoczęcie dźwięku niezdecydowane, kiksy.
2. Niedokładna intonacja.
3. Niezgodność tekstu.
4. Gra chaotyczna.
5. Luki pamięciowe.
6. Niesystematyczna praca domowa.
7. Brak kondycji.
8. Gra nierytmiczna.

ocena niedostateczna
1. Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
2. Niesystematyczna praca.
3. Brak zainteresowania instrumentem.
4. Nie rokuje nadziei na dalszy rozwój.

Klasa szósta cyklu sześcioletniego

1. Gamy i pasaże

Gamy, pasaże majorowe do czterech znaków przykluczowych, ósemkami i szesnastkami, *legato, staccato (tenuto), mezzoforte, forte*, w tempie umiarkowanym i szybkim; gamy majorowe i minorowe w pochodach tercjowych, progresje – z pamięci,

2. Szkoły i etiudy

B.Grigoriew – Chrestomatia dla trombona, Muzyka Moskwa;
J.B.Arban – Szkoła na puzon, Carl Fisher;
R.Muller – Szkoła na puzon,W.Zimmermann;
Kwiatkowski F. - Wybór Etiud Na puzon, PWM;
W.Krzystek – 31 małych etiud na puzon, PWM;

3. Utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu

W. Błażewicz – Etiudy zeszyt 1;
J. Rocheaut (M. Bordogni) – Etiudy melodyczne 1-20;
F. Kwiatkowski – Wybór etiud zeszyt 1;
B. Marcello – VI sonat wiolonczelowych (wybrane części);
K. Kurpiński – „Cavatina"; PWM;
H.C Smith – Solos for Trombone Player, G Schirmer;
B.Grigoriew – Chrestomatia dla trombona, Muzyka Moskwa;
J.Francl – Mała Suita, Supraphon;
M.Hejda - Album of Recital Compositions for Trombone and Piano II, Supraphon;
J.Demersseman – Cavatine,Costallat;

inne o podobnym stopniu trudności

4. Utwory kameralne

Duety ze szkół na puzon
Easy Trombone Solos – zbiór , Amsco;
World's Favourite Easy to Play Pieces for Trombone – zbiór, Ashley;

Minimum wymagań programowych

- gamy i pasaże majorowe i minorowe do 4 znaków przykluczowych w kluczu basowym, w obrębie dwóch oktaw, w tempie umiarkowanie żywym, w różnych rodzajach metrum i układach rytmicznych;
- 15 etiud- ćwiczeń o różnych problemach technicznych;
- 4 utwory z tow. fortepianu;
- 3 duety;
- artykulacja non legato, legato, marcato, staccato;
- dynamika piano, mezzo forte, forte;

Program egzaminu

Na przesłuchaniu semestralnym uczeń zobowiązany jest wykonać:

-gamę durową i mollową –tak jak w materiale nauczania;
-dwa ćwiczenia /etiudy/ o zróżnicowanej problematyce technicznej;
- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu;

Zarówno gamy jak i utwór wykonywane są z pamięci.

Na egzaminie przejściowym :

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/.

Przesłuchanie techniczne (II semestr):
etiuda i gama tak jak w materiale nauczania;

Na egzaminie końcowym w klasie VI działu dziecięcego:

- gamę z pasażami;
- dwa utwory o zróżnicowanym charakterze /jeden z pamięci/;
- jeden duet.

ocena celująca

1. Uczeń spełnia wszystkie warunki oceny bardzo dobrej.
2. Wyróżnia się artystycznie. Bierze udział w konkursach i przesłuchaniach.
3. Realizuje program wyższych klas i to w krótkim okresie.
4. Udział w koncertach, przesłuchaniach i popisach.

ocena bardzo dobra

1. Dobry aparat gry
2. Opanowanie skali do g2, poszerzenie w górę i w dół.
3. Wrażliwość na dźwięk i jago jakość.
4. Precyzja melodyczna i rytmiczne właściwe tempa.
5. Odczytanie bezbłędnie tekstu.
6. Bezbłędne opanowanie pamięciowe utworu.
7. Różnorodność artykulacji.
8. Duży wkład osobisty ucznia w przygotowanie.
9. Opanowanie estradowe.
10. Prawidłowa interpunkcja.

ocena dobra

1. Drobne błędy w tekście, luki pamięciowe.
2. Prawidłowy, lecz nie zawsze swobodny aparat gry.
3. Potknięcia pamięciowe
4. Praca nie zawsze systematyczna.

ocena dostateczna

1. Pomyłki w tekście, potknięcia rytmiczne, luki pamięciowe.
2. Niepewne wydobycie dźwięku.
3. Brak systematycznej pracy.
4. Długi czas realizacji programu..

ocena dopuszczająca

1. Aparat gry wadliwy, rozpoczęcie dźwięku niezdecydowane, kiksy.
2. Niedokładna intonacja.
3. Niezgodność tekstu.
4. Gra chaotyczna.
5. Luki pamięciowe.
6. Niesystematyczna praca domowa.
7. Brak kondycji.
8. Gra nierytmiczna.

ocena niedostateczna

1. Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
2. Niesystematyczna praca.
3. Brak zainteresowania instrumentem.
4. Nie rokuje nadziei na dalszy rozwój.